

Kokoindeksi kertoo jälkeläisten korkeudesta, syvyydestä ja leveydestä

Jukka Pösö (NAV/Faba), Emma Carlén (NAV/Växa) ja Anders Fogh (NAV/SEGES)

Pohjoismaisten punaisten rotujen (RDC) aiempi kokoindeksi kuvasi lähinnä sitä, miten lähellä rungon eri ominaisuudet olivat kyseisen ominaisuuden optimia. Kokoindeksin sisältöä ja yksittäisten ominaisuuksien painotuksia runkoindeksiä laskettaessa on muutettu marraskuun 2018 jalostusarvostelun yhteydessä siten, että kokoindeksi kertoo nimenomaan miten suuria jälkeläisiä eläin jättää. Sonnit ja lehmät, joiden tyttäret ovat rodun keskiarvoa korkeampia, syvempirunkoisia ja leveämpirintaisia ja -lantioisia, saavat siten korkeimpia kokoindeksejä.

Tällä muutoksella suomalaiset, ruotsalaiset ja tanskalaiset RDC-jalostajat halusivat käyttöönsä työkalun, jonka avulla voivat tarvittaessa välttää joko liian pieniä tai liian isoja eläimiä. Holstein-jalostajilla on vastaava työkalu ollut käytössään jo useamman vuoden. Koko ei edelleenkään ole mukana pohjoismaisten rotujen (RDC, HOL, JER tai suomenkarja) jalostustavoitteessa.

Korrelaatio RDC:n aiemman ja nykyisen kokoindeksin välillä on 0.78. Tämä tarkoittaa sitä, että melko monen sonnin ja lehmän kokoindeksi muuttui painotusten muutosten jälkeen useita indeksipisteitä.

Taulukko 1. Yksittäisten ominaisuuksien painotukset aiemmassa ja nykyisessä RDC:n kokoindeksissä.

Ominaisuus	Aiempi paino	Nykyinen paino
Takakorkeus	0.10	0.15
Rungon syvyys	0.15	0.25
Rinnan leveys	0.20	0.30
Lypsytyyppisyys	0.10	0.10
Selkälinja	0.10	0.00
Lantion leveys	0.15	0.20
Lantion kulma	0.20	0.00

Taulukko 2. Korrelaatiot yksittäisten rungon ominaisuuksien ja aiemman ja nykyisen kokoindeksin välillä. Luvut on laskettu vuosina 2009 ja sen jälkeen syntyneiden jälkeläisarvosteltujen RDC-sonnien jalostusarvoista

Ominaisuus	Aiempi kokoindeksi	Nykyinen kokoindeksi
Takakorkeus	0.79	0.56
Rungon syvyys	0.56	0.80
Rinnan leveys	0.40	0.74
Lypsytyyppisyys	0.27	0.08
Selkälinja	0.07	-0.17
Lantion leveys	0.57	0.62
Lantion kulma	-0.39	-0.11